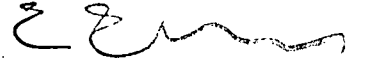

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23.10.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Mersin ve Adana illerini kapsayan nehir sistemleri başta, Tarsus Çayı, Deliçay, Seyhan Nehri ve Ceyhan Nehri olmak üzere bölgedeki vatandaşların içme ve kullanma suyu, tarımsal sulama, balıkçılık, ekoturizm ve tarım – hayvancılık faaliyetleri açısından yaşamsal öneme sahiptir. Ancak son yıllarda bu akarsuların sanayi ve tarım faaliyetlerinin etkisiyle ağır bir ekolojik tehdit altında olduğu çevre meslek örgütleri tarafından çok sayıda raporla belgelenmektedir.

Son olarak TMMOB Çevre Mühendisleri Odası'nın Mersin ve Adana Şubeleri, 22 Ekim 2025 tarihinde kamuoyuna yaptıkları ortak açıklamada, bu nehir sistemlerinin ciddi boyutta kirlilik riski taşıdığına, su kaynaklarının taşıma kapasitesinin aşıldığına, mikroplastik ve ağır metal kirliliğinin arttığına, tarımsal faaliyetlerden kaynaklı azot – fosfor yükünün su kalitesini tehdit ettiğine ve balık ölümlerinin çoğaldığına dikkat çekmiştir.

Söz konusu açıklamada;

- Özellikle organize sanayi bölgelerinde atık su arıtma altyapılarının yetersiz kaldığı,
- Geri dönüşüm ve plastik işleme tesislerinden kaynaklanan mikroplastik kirliliğinin deniz kıyılarına kadar ulaştığı,
- Zeytin sezonlarında atık yüklerinin nehirlerde ciddi biyolojik kirliliğe neden olduğu,
- Tarımsal gübre ve hayvansal atıkların kıyı ekosistemlerine karıştığı,

35835

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

- Bu etkenlerin birlikte bölgeyi geri dönülemez çevre felaketlerine yaklaştırdığı belirtilmiştir.

Ayrıca balık ölümlerinin, koku şikayetlerinin ve ötrofikasyonun artmasına rağmen yerel idareler ile bakanlık arasında yeterli koordinasyon kurulamadığı, denetimlerin etkisiz kaldığı ve halk sağlığına dair risklerin şeffaf biçimde açıklanmadığı yönünde eleştiriler kamuoyuna yansımıştır.

Bu kapsamda, aşağıdaki sorularla birlikte hem çevresel riskleri hem de idari ihmalleri sorgulamak, kamu yararı gereği zaruridir.

Bu bağlamda;

1. Tarsus Çayı, Deliçay, Seyhan Nehri ve Ceyhan Nehri'nde son üç yılda bakanlığınız tarafından yapılmış su kalitesi analizlerinin sonuçları nelerdir? Bu analizlerde azot, fosfor, BOD, COD, ağır metaller ve mikroplastik parametreleri ölçülmüş müdür?
2. Bu nehir havzalarında "çevresel taşıma kapasitesi" çalışması yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nedir, yapılmadıysa neden yapılmamıştır?
3. Mersin ve Adana OSB'lerinde faaliyet gösteren tüm işletmelerin arıtma tesislerinin yeterliliği denetlenmiş midir? Kaç işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır?
4. Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan gübre ve hayvan atıklarının nehir kıyılarına dökülmesiyle ilgili son beş yılda kaç denetim yapılmıştır? Uygulanan ceza ve uyarı sayısı kaçtır?
5. Nehir havzalarındaki sanayi kaynaklı atık deşarjlarına ilişkin çevresel izleme sistemi (online istasyonlar) kurulu mudur? Bu sistemlerin verileri kamuoyuna açık mıdır?
6. Özellikle plastik geri dönüşüm tesislerinden kaynaklanan mikroplastik kirliliğinin denize kadar ulaştığı iddiası üzerine Bakanlığınız tarafından örneklemeye veya izleme çalışması yapılmış mıdır?
7. Balık ölümlerinin zeytinyağı üretim sezonlarına denk geldiği gözlemlenmektedir. Bakanlığınız bu konuda bir nedensellik analizi veya araştırma çalışması yürütmüş müdür?

35835

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

8. 2023 ve 2024 yıllarında Ceyhan Nehri'nde, Tarsus Çayı ve Deliçay'da tespit edilen "siyah akıntı", "yoğun köpüklenme", "beyaz tortu birikimi" gibi şikâyetlere dair resmi tutanaklar mevcut mudur? Bu şikâyetlere ilişkin hangi müdahaleler gerçekleştirilmiştir?
9. ÇMO Mersin Şubesi Başkanı Sinan Can ve ÇMO Adana Şubesi Başkanı Deniz Orhan'ın kamuoyuna yaptığı "ya koruma ya felaket" uyarısı hakkında Bakanlığınız bir inceleme başlatmış mıdır? Bu açıklamalar doğrultusunda hangi önlemler planlanmaktadır?
10. Nehir havzaları özelinde "Erken Uyarı ve Müdahale Mekanizması" kurulması planlamakta mıdır? Bu mekanizmanın kurulması planlıyorsa hangi bütçeyle, hangi takvimle ve hangi kurumlar arasında koordinasyonla yürütülecektir?